

Γ' ΤΑΞΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ

Ομάδα Α'

A.1.1. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- Ανατολικό Ζήτημα
- Βουλγαρική Εξαρχία
- Εαρινή επίθεση
- Πορεία προς Ανατολάς

Μονάδες 12

A.1.2. Να αντιστοιχήσετε τα Πρωτόκολλα με τους όρους τους (ένα στοιχείο των όρων περισσεύει) :

Πρωτόκολλα-Συνθήκες	Όροι
1.Ιουλιανή Σύμβαση Λονδίνου	Α. Ανεξαρτησία ελληνικού κράτους και σύνορα στη γραμμή Μαλιακού- Αχελώου.
2.Συνθήκη Αδριανούπολης (1829)	Β. Οι δυνάμεις έχουν δικαίωμα μεσολαβητικής επέμβασης για τη δημιουργία ενιαίου Ελληνικού κράτους υποτελούς στο Σουλτάνο.
3.Πρωτόκολλο Πετρούπολης	Γ. Η Τουρκία αποδέχεται το Πρωτόκολλο του Λονδίνου (Μάρτιος 1829).
4.Πρωτόκολλο Φεβρουαρίου 1830	Δ. Ναυτικές μοίρες των τριών Δυνάμεων αναλάμβαναν να επιβάλουν διακοπή των εχθροπραξιών.
5.Πρωτόκολλο Λονδίνου 1829	Ε. Αυτονομία Ελληνικού κράτους με βόρεια συνοριακή γραμμή Παγασητικού- Αμβρακικού.
	Στ. Δημιουργία τριών ηγεμονιών υποτελών στο Σουλτάνο και ένα ειδικό καθεστώς κοινοτικής αυτονομίας για τα νησιά του Αιγαίου.

Μονάδες 5

A.1.3. Να σημειωθεί η ένδειξη Σωστό ή Λάθος στις παρακάτω προτάσεις:

- Την τελευταία δεκαετία του 19^{ου} αιώνα επιτυγχάνεται η απογείωση πτητικής μηχανής με τη βοήθεια κινητήρα.
- Το νέο ελληνικό κράτος διέθετε μια σημαντική περιουσία: τα εθνικά κτήματα, των οποίων πραγματοποίησε τη διανομή και αποφάσισε την εκποίηση.
- Το κύριο μειονέκτημα της Συνθήκης του Λονδίνου (30 Μαΐου 1913) ήταν ότι δεν καθόριζε τα σύνορα μεταξύ των Βαλκανικών κρατών. Έτσι, το πρόβλημα διανομής της Μακεδονίας και Θράκης θα οδηγούσε σε νέα σύγκρουση.
- Στις 2 Ιανουαρίου 1924 συνήλθε πανηγυρικά νέα Βουλή. Ύστερα από μικρή διάρκεια πρωθυπουργία του Παύλου Κουντουριώτη, ορκίζεται πρωθυπουργός ο Αλ. Παπαναστασίου.
- Το βασιλιά Γεώργιο που δολοφονήθηκε, διαδέχτηκε το 1914 ο Κωνσταντίνος.

Μονάδες 5

A.2 . Αφού αναφερθείτε στις προσδοκίες που υπαγόρευσαν την ανάγκη σύστασης του Ο. Η. Ε. να περιγράψετε τη δομή του.

Μονάδες 13

A.3 Πώς εξελίχθηκε το ζήτημα των Δωδεκανήσων από το 1912 ως το 1948;

Μονάδες 15

Ομάδα Β'**B1.**

Λαμβάνοντας υπόψη το παράθεμα αλλά και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε στον αγώνα Ποντίων και Αρμενίων από το 1915-1919 καθώς και στα αποτελέσματά του.

Στο ανά χείρας ιστόρημα περιορίζομαι να επισημάνω ορισμένα γεγονότα.

Πρώτον ότι η Ελλάδα, εκπροσωπούμενη από το Βενιζέλο, δεν αγωνίστηκε, ούτε επιδίωξε καν την απόκτηση των κατοικουμένων κατά πλειοψηφία από Έλληνες παραλίων της Μαύρης Θάλασσας. Κι όχι μόνο τούτο, αλλά και υπήρξε χλιαρή και άτονη η όλη υποστήριξη προς τα διαβήματα των Ποντίων προς τους Μεγάλους Νικητές του Α' Παγκ. Πολέμου. Για τους εξής λόγους:

Πρώτον γιατί ο Βενιζέλος απέβλεπε στο να φθάσει η Ελλάδα στα πρόθυρα της Κωνσταντινούπολης, να πατήσει πόδι στην Ιωνία και να παγιώσει αυτήν την επέκταση, για την οποία ήδη είχε συναντήσει ζωηρές αντιδράσεις που, με άπειρες δυσκολίες εξουδετέρωσε ή παρέκαμψε. Δεν ήθελε λοιπόν, να φανεί ότι υποστήριζε υπερφίαλες αξιώσεις.

Δεύτερον γιατί, λόγω της γεωγραφικής θέσης του Πόντου, θα ήταν ακατόρθωτο εγχείρημα η αποστολή στρατευμάτων για την απελευθέρωσή του. Κι αν ακόμα η Αντάντ επιδίκαζε στην Ελλάδα, με τη Συνθήκη των Σεβρών και τον Πόντο, πάλι δε θα μπορούσαμε να τον κρατήσουμε, γιατί ήταν πολύ μακριά από τις βάσεις ανεφοδιασμού. Και η διασπορά των στρατιωτικών δυνάμεων θα ήταν σε βάρος μας. Ενώ ο Κεμάλ θα είχε την ευχέρεια να μετακινεί το στρατό του άλλοτε κατά του βορείου μετώπου και άλλοτε κατά του δυτικού.

Τρίτον, γιατί οι τουρκοσοβιετικές συνεννοήσεις και συμφωνίες εδημιούργησαν μια νέα τάξη πραγμάτων στην περιοχή Ανατολικής Μικρασίας, Πόντου, Καυκάσου,

Περσίας και προξένησαν πολλές ανησυχίες στην Αγγλία και στις άλλες Δυτικές Δυνάμεις, που ενδιαφέρονταν για την εκμετάλλευση των πετρελαιοφόρων περιοχών. Η ένωση του Πόντου με την Ελλάδα ήταν κάτι παραπάνω από ανέφικτη, ήταν ουτοπική -αυτό έβλεπε ο Βενιζέλος. Η λύση της ίδρυσης αυτόνομης Ποντιακής Δημοκρατίας ήταν ανεφάρμοστη. Μόνη διέξοδο στο ποντιακό πρόβλημα είδε ο Μεγάλος Κρητικός την ομοσπονδιακή ένωση του Πόντου με την Αρμενία. Τη λύση αυτή αποδέχτηκαν τελικά οι εκπρόσωποι των Ποντίων και το Γενάρη του 1920 υπογράφηκε συμφωνία από τον Πρόεδρο της Αρμενικής Δημοκρατίας Χατισιάν και το Μητροπολίτη Τραπεζούντας Χρυσάνθο, ως εκπρόσωπο των ελληνικών κοινοτήτων και οργανώσεων του Πόντου. Όμως η ομοσπονδία δεν πραγματοποιήθηκε. Οι Άγγλοι δεν επέτρεψαν τη συγκρότηση εθνικού ποντιακού στρατού. Κι οι Ρώσοι ήρθαν σε συμφωνία με τον Κεμάλ, του παραχώρησαν τις περιοχές Καρς και Αρνταχάν κι ενσωμάτωσαν στην ΕΣΣΔ, σαν σοσιαλιστική δημοκρατία, την υπόλοιπη Αρμενία.

Φάνη Κλεάνθη, *Έτσι χάσαμε τη Μικρασία*, σ.184

Μονάδες 25

B.2

A). Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και το παρακάτω παράθεμα να αναφερθείτε στο χαρακτήρα της αντίστασης της νεολαίας, καθώς και στις σημαντικότερες αντιστασιακές ενέργειες των νέων κατά την περίοδο της κατοχής. (1941-1944).

Το αντιστασιακό κίνημα των νέων στην κατοχή αποτελεί οργανικό κομμάτι του συνολικού αντιστασιακού κινήματος [...]. Οι αντιστασιακές οργανώσεις των νέων, αποτέλεσαν γέννημα των ειδικών συνθηκών που τις εξέθρεψαν. Γενεσιουργός τους αιτία υπήρξε η βούληση της νεολαίας για αντίσταση στο καθεστώς της κατοχής [...]. Η αντίσταση άρχισε από τη μάχη για την επιβίωση, αφού η πρώτη απειλή στρεφόταν κατά της ίδιας της ζωής. Από κει και πέρα απλωνόταν σε κάθε τομέα της καθημερινής ζωής και τη διαπερνούσε ολόκληρη. Ένα βασικό χαρακτηριστικό της αντιστασιακής πράξης υπήρξε η συλλογικότητα. Το καθεστώς της κατοχής ως μια έκτακτη κατάσταση κινδύνου, καθιστούσε αναγκαίες τις συσπειρώσεις [...]. Η πρώτη φάση της αντίστασης χαρακτηριζόταν από πράξεις ατομικού ηρωισμού. Η πρώτη τέτοια πράξη στην κατεχόμενη Αθήνα που πραγματοποιήθηκε αυθόρμητα από δύο φοιτητές- το κατέβασμα της χιτλερικής σημαίας από την Ακρόπολη-σηματοδοτεί συμβολικά και την έναρξη της αντίστασης. Από κει και ύστερα, καθώς η αντίσταση ωριμάζει, περνάει σε όλο και συλλογικότερες μορφές. Παρέες της γειτονιάς, του σχολείου ή του πανεπιστημίου, βασισμένες σε κοινές πολιτικές επιλογές με ευρεία έννοια, συσπειρώνονται και συντονίζουν τη δράση τους

Οντέτ Βαρών, « Αντιστασιακές Οργανώσεις Νέων (1941-42). Από το Ατομικό στο συλλογικό», Μνήμων, τ. 14ος, 1992, σ.115-131.

Μονάδες 13

B) Με βάση το παράθεμα αλλά και τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στο γεγονός της ανατίναξης της γέφυρας του Γοργοποτάμου και να υπογραμμίσετε τη σημασία του.

Ο Γοργοπόταμος συνέχεια του 1821

Η ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου είναι για την εθνική προσπάθεια του ελληνικού λαού μια δεύτερη Αγία Λαύρα του 1821. Με μια μόνο διαφορά, ότι στο εγχείρημα

του Γοργοποτάμου υπήρξε και σχετική συμμαχική συμπαράσταση. Το 1821 η Οθωμανική Αυτοκρατορία εβρίσκετο σε περίοδο καταπτώσεως. Το 1942 ο Άξων, σαν πολιτικό και πολεμικό συγκρότημα εσημείωνε ακόμη πολιτικές και πολεμικές επιτυχίες σε όλα τα μέτωπα και προς όλες τις κατευθύνσεις.

Στις 25 Νοεμβρίου, τα μεσάνυχτα, του 1942, η γέφυρα του Γοργοποτάμου ανετινάχθη, ύστερα από μάχη δυο ωρών. Ο αιφνιδιασμός είχε επιτύχει απόλυτα. Οι αρχές κατοχής έμειναν κατάπληκτες από το «θράσος» των ληστών... Στη Λαμία, στις Αθήνας και αλλού για αντίποινα, οι αρχές Κατοχής διέταξαν ομαδικές εκτελέσεις. Η ανατίναξις μετεδόθη με πρωτοφανή ταχύτητα σε όλη την Ελλάδα, σαν ένα πολεμικό εγερτήριο. Ο Βρετανός Πρωθυπουργός το είχε χαρακτηρίσει τότε σαν μια μεγάλη επιτυχία, ως εκείνη τη στιγμή το μεγαλύτερο «σαμποτάζ» της Ευρώπης.

Η ένοπλος Αντίσταση ξεκινούσε με μια συνεργασία των δυο Οργανώσεων και με μια επιβλητική επιτυχία στρατηγικής σημασίας για το Συμμαχικό Αγώνα της Βορείου Αφρικής. Εκείνο που δεν επέτυχαν οι ηγεσίες των στις Αθήνας ύστερα από δέκα μηνών άκαρπες συζητήσεις (Οκτώβριος 1941- Ιούνιος 1942) το επέτυχε ο έμπρακτος κοινός κόπος της Ελευθερίας. Το γεγονός αυτό μας έδειχνε το δρόμο που έπρεπε να ακολουθήσουμε. Ένωσις ή τουλάχιστον συνεργασία.

Κομνηνού Πυρομάγλου, Ο Δούρειος Ίππος, σ. 42-43
Μονάδες 12